

A *Magyar Terminológia* című, magyar nyelvű nemzetközi tudományos folyóirat

A *Magyar Tudomány* lapjain több tanulmány is foglalkozott a magyar terminológia eseményeivel (Voigt 2006, Fóris 2006, 2009). A magyar terminológiai munkák megújulását a növekvő számban megjelenő publikációk, hazai és külföldi konferencia-előadások jelzik.

Magyar Terminológia címmel magyar nyelvű nemzetközi tudományos folyóiratot indítottunk. A folyóiratot 2007-ben a Berzsenyi Dániel Főiskola alapította, a kiadásal kapcsolatos munkálatokat pedig az Akadémiai Kiadó vállalta. A tanulmányok magyar nyelven történő megjelentetésének célja, hogy a magyar terminológia kutatására és fejlesztésére vonatkozó információkat az érdekeltek – a magyarországiak és a határokon túl élők egyaránt – magyar nyelven érthessék el. A nemzetközi kapcsolatok erősítése egyrészt a közlemények angol nyelvű absztraktjainak a referáló folyóiratokhoz való eljuttatásával, másrészt külföldi szerzők jelentős eredményeket tartalmazó cikkeinek magyar nyelven való megjelentetésével valósul meg.

A nemzetközi összetételű szerkesztőbizottság a magyar terminológia külföldi kapcsolatrendszerének további szélesítési lehetőségeit erősíti meg. A szerkesztőbizottság tagjai: Anna Braasch (University of Copenhagen, Koppenhága), Csirik János (SZTE, Szeged), Christian Galinski (Infoterm, Bécs), Károly Krisztina (ELTE, Budapest), Klaudy Kinga (ELTE, Budapest), Nyíri Kristóf (BME, Budapest), Péntek János (BBTE, Kolozsvár), Pléh Csaba (BME, Budapest), Prószéky Gábor (PPKE és MorphoLogic, Budapest), Pusztay János (NymE, Szombathely), Szabó Mihály Gizella (Gamma Nyelvi Iroda, Dunaszerdahely), Vámos Tibor (MTA SZTAKI, Budapest), Várad Tamás (MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest), Voigt Vilmos (ELTE, Budapest) és Fóris Ágota főszerkesztő (KRE, Budapest).

A közlésre benyújtott munkák szakmai elbírálását magasan kvalifikált, az adott tárgykörben kutató bírálók végzik. A folyóiratnak évente két száma jelenik meg, júniusban és decemberben. Az alábbi rovatokkal kezdte működését: tanulmányok, műhelymunkák, könyv- és szótárkritikák, konferenciabeszámolók hírek, események.

A folyóirat indítását számos tényező indokolta. A 21. század kezdetét a felgyorsult fejlődés jellemzi, aminek következményeként nagy számban keletkeznek új fogal-

mak, és ezek nyelvi és más típusú jelölői. A *terminusok* mind az egy nyelveken belüli, mind a nyelvek közötti kommunikációban a korábbiaknál is fontosabbá váltak. A világunkat átfogó hatalmas információs rendszerek nagy sebességgel és tömegben képesek továbbítani bármilyen formában (verbális, írott, álló- és mozgókép stb.) előállított információt. Mindez szükségessé teszi az információk hatékony közvetítését biztosító fogalmak és terminusok rendszerének olyan kialakítását, amely igazodik az információs hálózatok különleges kommunikációs követelményeihez. Felismerték, hogy az egy nyelvi közösségen belüli és a különböző nyelvi közösségek közötti kommunikáció ellentmondás-mentességének ugyanúgy alapvető jelentősége van a gazdaságban, mint az interkulturális kapcsolatokban – ehhez pedig a harmonizált terminológiai rendszerek fontos háttérrel biztosíthatnak. Intenzív kutatások indultak meg az emberi társadalom hatékony működését biztosító nyelvi infrastruktúra fejlesztésére, például a számítógépes nyelvleírás, a fordítás vagy a terminológia területén.

Európában a terminológiai kutatások összehangolására nemzeti és nemzetközi társaságok, tudományos kutatóintézetek és társulások alakultak, az ezekben felmutatott eredmények bizonyították, hogy az európai nyelveknek kiterjedt és aktualizált terminológiával kell rendelkezniük, amely az egyik feltétele a műszaki, gazdasági, kereskedelmi, oktatási stb. kapcsolatok és feladatok akadálymentes lebonyolításának. A terminológia kulcsfontosságú tényező az egyes országok társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésében. Az EU-ban minden szinten folyó együttműködés megkívánja, hogy az egyes tagországok konszenzus útján kialakított terminológiai forrásokkal rendelkezzenek, e források pedig harmonizáltak legyenek a többi tagország terminológiai rendszerével. A felismert feladatok megoldására széles körű nemzetközi kutatás és fejlesztés indult meg (lásd például Cabré 2008). A kutatások eredményeit nemzetközi konferenciákon, terminológia tárgyú folyóiratokban, nyomtatott és elektronikus kiadványokban, adatbázisokban teszik közzé a hasznosítás elősegítésére.

A tapasztalatok egyértelműen igazolták, hogy napjainkban új módon jelennek meg a terminológia folyamatos fejlesztésének a kérdései. A feladat nem csupán a fogalmak nemzeti nyelveken való, az adott nyelv szabályaihoz igazodó megnevezése, hanem a fogalmak különböző tárgykörökben való előfordulását, a fogalomhasználat különböző szintjeit, a nemzetközi fogalmi/terminológiai rendszereket figyelembe vevő rendszer kialakítása, a fogalmak és terminusok leírása. A terminológia megoldandó feladatai nem pusztán a nyelvi jelölő lexémák nemzeti nyelvre való fordítását jelentik, hanem a szakmai fogalmi rendszereknek megfelelő, a nemzetközi harmonizáció követelményeivel összhangban levő, a modern módszerekre épülő rendszerek kialakítását, leírását és fenntartását is. Ez az összetett feladat a nyelv belső törvényeinek, az érintett tárgykörök fogalmi rendszerének és számítógépes adatbázisok, a számítógépes ontológiák elméletének és módszertani kérdéseinek ismeretét is megkívánják (részletesen lásd Vámos 2003).

Azt látjuk tehát, hogy más tudományterületekhez hasonlóan, a terminológia területén is alapvető változások mennek végbe mind az elméleti alapok, mind a gyakorlati felhasználás módszereiben és feladataiban. Általánosan elfogadott és széles körben igazoltnak tekintett az a vélemény, hogy a társadalmi hasznosítás szempontjából nemcsak az ismeretek feltárása fontos, hanem a feltárt ismeretekhez való gyors hozzájutás lehetősége is. Az új ismeretek átadásának változatlanul az egyik

leghatásosabb eszköze a tudományos folyóirat maradt. A magyar terminológia kutatása és az eredmények alkalmazása területén számos új eredmény született és nagyszámú ismeret halmozódott fel, azonban ezek nehezen érhetőek el, mivel különböző folyóiratokban, esetenként megjelenő kiadványokban publikálják őket.

A magyar terminológia speciális helyzetben van amiatt, hogy más-más nyelvi folyamatok hatása alatt jönnek létre a terminológiai változások az ország határain belül és kisebbségi környezetben. Az előbbire a nemzetközi nyelvi kölcsönhatások, elsősorban az angol nyelv hatása, az utóbbiakra ezen kívül még a többségi nyelv befolyása is meghatározó. A magyar terminológia egységének a biztosítása csak a különböző hatások alatt végbemenő nyelvi változások összehangolt tudományos szintű értékelésével oldható meg. A közös tudományos-szakmai gondolkodás kialakításának elengedhetetlen feltétele egy olyan tudományos-szakmai fórum léte, amely lehetőséget biztosít a különböző tudományos műhelyek keretében elért eredmények bemutatására, helyet ad a munka sikerét biztosító tudományos vitáknak. A *Magyar Terminológia* e feladatok egy részének vállalásával centruma lehet az egységes magyar fogalmi és terminológiai rendszer kialakításának.

A folyóirat szerkesztését a fentiekben megfogalmazott célok alapján kezdtük meg. Az első két évfolyam négy füzetében megjelenő anyag összeállítását a fenti elképzelések alapján végeztük. Azt várjuk, hogy ebben az új folyóiratban biztosított publikálási lehetőséget a terminológia elméletével és alkalmazásával foglalkozó műhelyek felismerik és fel is használják.

A továbbiakban kiemelek néhány témakört, amelyek különös jelentőségére szeretném felhívni a lap olvasóinak és szerző munkatársainak a figyelmét.

A terminológiaelmélet fejlesztésével kapcsolatos témák

bemutatása azért fontos, mert a nemzetközi és a magyar elméleti kutatások is csak jelentős fáziskéséssel tudták követni azokat az egyre gyorsuló nyelvi változásokat, amelyeket a robbanásszerű tudományos és társadalmi átalakulások előidéztek. A természetes nyelvek szókincsének bővülésével előállt problémák a nyelvhasználat során tömegesen jelentek meg, ezek megoldását empirikus megközelítéssel lehetett tanulmányozni. Napjainkban viszont már lehetőség adódik a tapasztalatok alapján általános elméletek kidolgozására. A *Magyar Terminológia* egyik fő feladata, hogy a gyakorlati felhasználás támogatására hozzáférhetővé tegye a hazai és nemzetközi tudományos műhelyekben elért új elméleti eredményeket.

Az új évezred kezdetén tett erőfeszítések a magyar terminológia fejlesztésében is változásokat hoztak. A hazai terminológiai kutatások eredményeit tartalmazó előadások egyre több konferencián és nyelvészeti folyóiratban jelentek meg. Az elméletileg megalapozott terminológiai alkalmazásokra vonatkozó igények is egyre határozottabban és sokrétűbben megmutatkoznak. A magyar informatikai és számítástudományi kutatások nemzetközi szinten igen magasán értékelt eredményei felől közelítve bontakoztak ki olyan nemzetközi kutatások és fejlesztések, amelyek érintik a terminológia kérdéskörét. Ilyen területek például a számítógépes nyelvészet és a kognitív tudományok több ága, az ontológiák és az infokommunikációs technológiák, valamint a fordítás-előkészítés, az adatbányászat kutatása és fejlesztése. Ez a fellendülés maga után vonta a terminológiai tárgyú vizsgálatok önálló szakfolyóiratban való közlésének a megoldását.

Terminológia és gazdaság kapcsolatának kiemelése

különös jelentőséget kapott, több okból. A terminológia gazdasági jelentőségét a soknyelvű világpiacon érdekelt multinacionális vállalatok már korábban felismerték. A termékértékesítésben jelentős előny, ha a termékhez tartozó információk (a termék feliratozásától a használati utasításon keresztül, a szervizkönyvek, vezérlő programok terminológiájáig) egységesen, a vásárló nyelvén jelennek meg. A nagy cégek a termékek lokalizációja során több tucat nyelvre kiterjedő terminológiai feladatmegoldó hálózatot működtetnek, ennek kiemelkedő teljesítménye a jó versenyhelyezési előfeltétele. Erre mutat példát Demeczky Jenő *Terminológia a szoftveriparban* című tanulmányában (Demeczky 2008). Ma már nemcsak a multinacionális vállalatokon belül fontos, hanem a kis- és középvállalkozások versenyképességét is meghatározza a vállalat belső és külső kommunikációjának terminológiai megalapozottsága. Varga Eszter *A PET flakonfűvés terminológiája. Terminológiai kérdések egy kisvállalkozásnál* címmel megjelent tanulmányában egy kisvállalkozás terminológiai esettanulmányát adta közre (Varga 2009).

A több országra kiterjedő termelő tevékenység, a nemzetközi kereskedő és szolgáltató hálózatok, vagy az EU területén – így hazánkban is – már bevezetett e-kormányzás zavartalan működése nem képzelhető el egységesített és harmonizált terminológia nélkül. Ezek az ismert tények azonban a magyar gazdasági és kulturális életben nem váltottak ki különösebb figyelmet a terminológia fejlesztésével kapcsolatban. Az egyre határozottabban megjelenő gondok megoldására partikuláris kezdeményezések és megoldások születnek.

A határon túli magyar terminológia helyzete

újszerű elméleti problémákat vet fel, ugyanakkor a gyakorlati megoldások új útjainak kimunkálását kívánja meg. Abból a tényből, hogy a határon túli magyar nyelvhasználat különböző többségi nyelvi környezetben, más-más kultúrkörben történik, az következik, hogy a terminológiai harmonizációt területenként a többségi nyelvek terminológiájához igazodva kell megoldani. A magyar nyelv terminológiai fejlesztésének különleges aspektust ad az a tény, hogy a nyelvet beszélők körülbelül egyharmada olyan nyelvi környezetben él, ahol többféle külső nyelvi hatás éri őket. Ennek következményeként a nyelv – ezen belül a terminológia – más módon változik ezeken a helyeken, ami törvényszerűen nehézségekhez, egyes esetekben szétfejlődéshez vezet. E rendszernek a tervezése ebben a helyzetben külön odafigyelést és koordinációt kívánna meg, a nyelvpolitika egy speciális területének, a terminológiapolitikának a módszereit felhasználva (UNESCO 2005, Fóris–Sermann 2007).

A magyar nyelviségének biztosítása a többközpontú terminológiai harmonizációs elméleti megalapozásával és gyakorlati megvalósítás módszereinek a kidolgozásával tehető meg. A Kárpát-medence magyarságának közös érdeke, hogy megtörténjen a magyar nyelv különböző tárgykörökhöz tartozó terminusainak összegyűjtése s az egyes terminológiai rendszerek építése és nyilvános hozzáférhetővé tétele. A soknyelvű közép-európai régióban még csak most van kialakulóban a terminológiai munkákat közös keretbe fogó regionális együttműködés, ami évekkel korábban megvalósult például több neolatín országban vagy a balti államokban (Cabré 1996, Skujiņa et al. 2006).

A határon túli magyar nyelvterületek nyelvfejlesztési munkáinak biztosítására az utóbbi évtizedekben jelentős anyagi és szellemi befektetéssel rendszeres munkálatok folynak különböző szervezések keretében (tanfolyamok, konferenciák keretében, időszakos nyelvi kiadványok megjelentetésével). Ezeknek a munkálatoknak jelentős része közvetlenül a terminológia kérdéskörére összpontosít, más része pedig a fordítás, a szótárírás kérdésein keresztül kapcsolódik a terminológiához. A *Magyar Terminológia* szerkesztősége, a lap célkitűzésének megfelelően, várja ezeknek a munkáknak a tudományos értékeléséből megfogalmazott eredményeket, a további kutatásokhoz irányt mutató következtetéseket.

A terminológiaoktatás

kérdései annak ellenére sem jelentek meg a lap eddigi két évfolyamában, hogy a szerkesztőbizottság kiemelten kívánja ezeket a kérdéseket kezelni. Ennek minden bizonnyal az egyik oka az, hogy az utóbbi évtizedekben a magyar terminológiaoktatás kérdései háttérbe szorultak, megelőzte őket a minden területen intenzíven folyó átszervezés, az egyre rosszabbodó gazdasági helyzet problémaköre. Az a felismerés viszont, hogy a terminológia a gazdasági felemelkedés, a kulturális beilleszkedés nélkülözhetetlen feltétele, a terminológiaoktatás fontosságát emeli ki.

A szakszótárak, egységes terminológiai jegyzékek és adatbázisok hiánya megnehezíti mind a magyar, mind a határon túli magyar tankönyvírók (és fordítók), mind a szótárírók dolgát. Az idegen nyelvekről magyar nyelvre fordított tankönyvekben is számos terminushasználati problémával és normativitási kérdéssel találják szembe magukat. Különösen égető gondjaik vannak a földrajzi nevek, helységnevek, intézménynevek fordítása során, valamint a fizika, kémia, informatika újabb ágai, az orvostudomány, a biológia és a közgazdaságtan területén (Lanstyák–Szabó Mihály 2002, Péntek 2004, Fenyvesi szerk. 2005).

A terminológia mint oktatott tantárgy az utóbbi években három egyetem doktori programjába került be (PTE, PE és ELTE), és ezekben a nyelvtudományi doktori iskolákban kutatási témaként is választható. A graduális oktatásban a terminológiát többségében a szaktárgyak keretébe ágyazzák be. Az utóbbi időben azonban egyre markánsabban jelenik meg az önálló terminológiatematika kialakításának igénye, ennek következménye a *Terminológia mesterszak* létesítése és a budapesti Károli Egyetemen tervezett indítása. A lapban közölt publikációk minden bizonnyal a terminológia oktatásfejlesztésének ügyét is szolgálják.

A társadalmi mobilitás nemzetközi méretekben való kiszélesedése által kialakult helyzethez akkor igazodik az oktatás, ha a tankönyvek a tudományos ismeretek használatát terminológiai megalapozással készítik elő. A tankönyvek és más forrásmunkák egyik legfontosabb feladata az, hogy a tudomány jelenlegi ismereteinek és normáinak megfelelően használják a terminusokat. A terminológiai megfelelés másik kritériuma az, hogy a korábban kialakult nemzeti és nemzetközi terminológiai rendszerek hagyományait megőrizve segítsék elő, hogy a tanulók korszerű terminológiai rendszert sajátítsanak el. Ez a tankönyvek fogalomalapú szemléletét, a szakma pragmatikai szokásaihoz igazodó szövegszerkezetét és a terminusok nyelvi jelölőinek a szakmai/tudományos területen kialakult módon való használatát kívánja meg.

Ilyen terminológiai szemléletű tankönyvekre szükség volna mind a hazai idegen nyelven folyó oktatás, mind pedig a határon túli magyar nyelvű oktatás számára

(Fóris 2005). Ez utóbbi esetben a magyar célnyelvű könyvekben a többségi nyelv terminológiai sajátosságait kell beépíteni. Ez biztosítaná az előzetes ismeretek optimális felhasználását, és az elsajátított anyag magyar nyelvű és a többségi nyelv területén való felhasználási lehetőségét.

Napjainkban egyre gyakoribb, hogy a családok az optimális munkafeltételeket hosszabb-rövidebb időre idegen nyelvű környezetben találják meg. A családok iskolás korosztályú tagjai tanulmányaikat idegen nyelven kénytelenek folytatni. Az idegen nyelvű oktatás másik fajtája a kis nyelveket beszélő nemzetekben egyre jobban terjedő két tannyelvű oktatás, amelynek során a közismereti tárgyak egy részét az anyanyelvűktől eltérő nyelven (pl. angol, német, francia) oktatják. A felsőfokú képzésben egyre gyakoribb a külföldön folytatott egyetemi tanulmány és szakképzés, melyet az EU többféle módon is ösztönöz. A részben vagy teljesen idegen nyelven folytatott tanulmányok terminológiai problémákat is felszínre hoznak, amelyek nagy része abból származik, hogy a különböző nyelveket beszélő és különböző kultúrájú népek fogalmi rendszere kisebb-nagyobb mértékben eltér egymástól. A fogalmi rendszerek eltérése természetesen megjelenik a tankönyvekben is, részben az egyes terminusok jelentésének különbségében, részben pedig az ismeretanyag csoportosításában, a tankönyvek szerkezetének eltéréseiben. A határon túli magyar nyelven folyó oktatás ugyanezen problémákkal találja magát szembe. A magyar nyelvű oktatás akkor lehet sikeres, ha területenként igazodik az oktatás terminológiája és a tananyag struktúrája a többségi nyelven folyó oktatáshoz. A jelenlegi magyar nyelvű oktatás problémáinak feloldásában a terminológiai harmonizáció és az oktatási célnak és körülményeknek megfelelő oktatási segédletek (tankönyvek, lexikonok, adatbázisok) elkészítése segíthet.

A műhelymunkák bemutatása

részben a legújabb, esetenként kimunkálás alatt álló ismeretek terjesztését, munkamódszerek megismertetését szolgálja. Lényegesnek tartjuk például, hogy terminológiai adatbázisok készítésének és felépítésének módját részletekbe menően ismertessék a szerzők, így is elősegítve a munkamódszerek alaposabb megismerését. A tudományos műhelyek közleményeinken keresztül való szellemi érintkezése megerősítheti a közös gondolkodást, az egységesen elfogadott fogalmi és terminológiai rendszer kialakítását.

A könyv- és szótárkritikák, konferenciabeszámolóok és hírek közlése

a hasznos információk áramlását segíti elő. Ezekben a rovatokban nemcsak a szorosan vett terminológiai tárgyú publikációkról és eseményekről adunk hírt, hanem a terminológiával és annak határterületeivel összefüggő könyvekről, történekekről is beszámolunk. A szótárkritika rovat a megjelenő szakszótárak, adatbázisok mellett a megjelenő általános szótárakról is közöl beszámolókat. A szlovák, román, ukrán, szerb stb. területeken megjelenő magyar és nem magyar nyelvű szótárakról is szívesen vesszük a részletes beszámolókat, kritikákat, ugyanígy a megrendezett tudományos konferenciák, szakmai összejövetelek részletes elemzését és értékelését – amennyiben akár témájukban, akár módszereikben segíthetik, támogathatják a terminológiával foglalkozók munkáját.

Az állandó és összehangolt terminológiai munka az Európai Unió adminisztrációjának, gazdaságának stb. terminológiai szabványosítási és harmonizációs folyama-

tainak állandó és összehangolt szervezését kívánja meg. Hazánkban is számos tárgykör egységes terminológiai rendszerét kell létrehozni, de legalábbis a különböző rendszereket egymással harmonizálni. Ennek érdekében nem csak terminológiai képzésre, hanem nemzeti nyelvtervezésre és ezt összehangoló intézményrendszerre van szükség. A magyar nyelv különleges helyzetben van abban az értelemben, hogy nem egy, hanem több szomszédos országban beszélik és használják őshonos közösségek, nemcsak hétköznapi, hanem formális kontextusokban is (sajtó, oktatás, vallás, szépirodalom, részben hivatalok stb.) ezért a magyar terminológiapolitika kidolgozása és megvalósítása összetett feladat, de megoldása elméleti és metodikai újdonságokkal is szolgálhat.

A folyóirat feladata az, hogy a hazai terminológiai kutatás és alkalmazás területén kialakult pozitív folyamatok további megerősítéséhez járuljon hozzá. Ezt a célt úgy tudja elérni, ha különböző tudomány- és szakmai területekről származó problémákat és eredményeket közöl, ezért várjuk a kutatás és a fejlesztés eredményein túl a különböző igényekre, lehetőségekre vonatkozó írásokat is. A dinamikus tudományos fejlődés egyik biztosítéka a korrekt, tényekre alapozott vita, ezért a szerkesztőség közlésre bocsát tudományos viták anyagát képező írásokat is.

A folyóirat elérhetősége: <http://www.akademiai.com>. A terminológiai kutatásokkal kapcsolatosan folyamatosan kerülnek fel információk a <http://alknyelvport.nyttud.hu/honlapra>.

Irodalom

- Cabré Castellví, M. Teresa 2008. A terminológia elméletei. Leírás (deskripció), előírás (preskripció) és magyarázat. *Magyar Terminológia*, 1. évf. 1. sz. 12–42. p.
- Cabré, M. Teresa. 1996. L'attività terminologica: armonizzazione e prospettive di interscambio. In Intini, G. (ed.): *La terminologia tecnica e scientifica. Attualità e prospettive*. Roma, Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato. 35–44. p.
- Demeczy Jenő 2008. Terminológia a szoftveriparban. *Magyar Terminológia*, 1. évf. 2. sz. 189–204. p.
- Fenyvesi Anna (szerk.) 2005. *Hungarian Language Contact Outside Hungary. Studies on Hungarian as a minority language*. Amsterdam, Benjamins.
- Fóris Ágota–Sermann Eszter 2007. Cenni sul 'terminology policies' in Ungheria. *Quaderni Vergeriani*, III. évf. 3. sz. 131–140. p.
- Fóris Ágota 2005. *Hat terminológia lecke*. Lexikográfia Kiadó, Pécs.
- Fóris Ágota 2006. A magyar terminológia helyzete és fejlesztésének feladatai napjainkban. *Magyar Tudomány*, 167. évf. 6. sz. 737–745. p.
- Fóris Ágota 2009. Magyar Terminológia. Egy nemzetközi tudományos folyóirat indulása. *Magyar Tudomány*, 170. évf. 2. sz. 221–226. p.
- Lanstyák István–Szabó Mihály Gizella 2002. *Magyar nyelvtervezés Szlovákiában*. Pozsony, Kaligram Könyvkiadó.
- Péntek János 2004. Magyar nyelvű tudományosság – kezdet és vég? In Péntek János (szerk.): *Magyarul megszólaló tudomány*. Budapest, Lucidus Kiadó, 233–242. p.
- Skujiņa, Valentīna–Ilziņa, Ilze Irena–Vasiljevs, Andrejs–Borzovs, Juris 2006. Terminology Standards in the Aspect of Harmonization for International Term Database. *Terminologija* (Vilnius), 13, 17–32. p.
- UNESCO 2005 = *Guidelines for Terminology Policies. Formulating and implementing terminology policy in language communities*. Paris, UNESCO.

- Vámos Tibor 2003. Ontológiai nyavalyáink. *Magyar Tudomány*, 164. évf. 2. sz. 231–236. p.
- Varga Eszter 2009. A PET flakonfűvés terminológiája. Terminológiai kérdések egy kisvállalkozásnál. *Magyar Terminológia*, 1. évf. 1. sz. 47–56. p.
- Voigt Vilmos 2006. Egy új tudományközi feladatkör – terminológia/nevezéktan. A fogalomról és a MaTT (Magyar Nyelv Terminológiai Tanácsa) megalakulásáról, nemzetközi összefüggésekről. *Magyar Tudomány*, 167. évf. 6. sz. 728–736. p.

Weblapok

Akadémiai Kiadó: <http://www.akademiai.com>
<http://alknyelvport.nytud.hu/>